

EGER

MEGYEI JOGÚ VÁROS

ÖNKORMÁNYZATA KÖZGYŰLÉSE

EGRI ÉRTÉKTÁR BIZOTTSÁGA

3300 EGER, DOBÓ TÉR 2.

1, számú napirend

Előterjesztés a Senator-Ház Eger Települési Értéktárba történő felvételéről

Tisztelt Bizottság!

Badacsonyiné Bohus Gabriella, az Egyesület Eger Idegenforgalmáért elnöke és Jakabné Jakab Katalin, a Cukorbetegek Egri Egyesületének elnöke és egri idegenvezető javaslatára elkészült az egri belterületi 5037 hrsz-ú, Dobó István tér 11. szám alatt található Senator-Ház javaslatvételi dokumentációja az Eger Települési Értéktárba történő felvételhez. A Senator-Ház a nemzeti érték szakterületenkénti kategóriái közül a turizmus és kulturális örökség kategóriába sorolható be.

Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképes dokumentációja és javaslatvételi lapja szabályos, a magyar nemzeti értékekről és a hungarikumokról szóló 2012. évi XXX. törvénynek megfelel. A megfelelést valószínűsítő dokumentum, a támogató, ajánló levél mellékelve, amelyek a javaslatához csatolt fényképek felhasználására vonatkozó hozzájáruló nyilatkozattal együtt képezik az Értéktárba javasolt dokumentáció részét (1-5 melléklet).

Az értéktárba történő felvétel indokai:

A Senator-Ház a Kis Dobó tér legmeghatározóbb és legszebb épülete. A XVII. században épült Eger első polgári lakóházából kialakított szálloda és étterem.

A földszint korai boltozatai megfelelnek 17- 18. század fordulóján szokásos építkezésnek, a török utáni időkből. Ettől kezdve a rác Szabó Simon házat 1815-ig – közel száz éven át – a Boldogi család birtokolta, mai emeletes, mansard-tetős alakját feltehetően Boldogi György felcser és borbély 1755 előtt építtette ki.

1815-ben árverésen eladták a házat. Új tulajdonosa 1851-ig Szvetics András városi szenátor majd 1887-ben Major Imre, végül 1922-től Szongott Tivadar. 1952-től állami, 1993 óta önkormányzati tulajdon. A ház a város egyik jelentős és közkedvelt műemléke. A Hotel Senator-Ház épületének patinás múltja mellett szellemiségével őrzi a város lelkületét, belső hangulatával, régi bútoraival, berendezéseivel, a XVIII.-XIX. század tárgyi emlékeivel szinte már múzeumnak számít, melyeket a Senator-Házban bemutatkozó művészek felajánlott alkotásai, az elmúlt száz év Eger ábrázoló és egri vonatkozású térképei egészítenek ki.

A Hotel Senator-Ház nemzetközileg is elismert szállodává vált minden igényt kielégítő hangulatos szobáival, boltíves termeivel, nyáron hangulatos teraszával, nemzetközi és hazai ízeivel vált az egri vendéglátás kuriózumává és Eger képzőművészeinek kedvelt

helyévé. Itt hozták létre az első Dobó István téri teraszt, az első téli-kertet és a Senator-Ház nyitotta a városban az első Adventi sátrat 1995-ben. A ház az Egri Bikavér ünnep egyik elindítója. A szakmai különlegességek (hagyományos, nemzetközi, interaktív, borvacsora- estek, a különlegesen finom forralt borok) mellett számos kulturális élménnyel tették, teszik emlékezetessé az egri és Egerbe látogató turisták programjait. Itt indultak először az élő zenés nyári estek, képzőművészeti kiállítások, irodalmi estek, és nem utolsósorban a már 21 éve nagy sikernek örvendő Strauss-est.

A Senator-Ház kedvelt találkozóhely az egrieknek, rendezvényeivel olyan kultúrát teremtett, amely összehozza a művészeteket kedvelő embereket. Elindítói voltak olyan programoknak, amelyekbe nem csak az egriek, hanem az ország jeles színészei, művészei is bekapcsolódtak. A Senator-Ház tehát a város idegenforgalmának ikonikus helye, amely a vendéglátás magas színvonala mellett kulturális és társadalmi szinten is maradandó értékeket teremtett.

Kérem a Tisztelt Bizottságot, hogy a javaslattételt saját hatáskörében eljárva fogadja el, és a Senator-Házat emelje be az Eger Települési Értéktár nemzeti értékei közé.

Eger, 2019. április 11.

Bátori István sk.
elnök

Határozati javaslat:

Eger Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlése Egri Értéktár Bizottsága a Közgyűlés által átruházott hatáskörében eljárva dönt az Eger, Dobó István tér 11. szám alatt található Senator-Ház helyi nemzeti értéként az Eger Települési Értéktárba történő felvételéről.

Felelős: Bátori István
Egri Értéktár Bizottság elnöke
Határidő: 2019. december 31.

EGER

MEGYEI JOGÚ VÁROS

ÖNKORMÁNYZATA KÖZGYŰLÉSE

EGRI ÉRTÉKTÁR BIZOTTSÁGA

3300 EGER, DOBÓ TÉR 2.

2 napirend

Előterjesztés „Breznay Imre történetírói munkássága” Eger Települési Értéktárba történő felvételéről

Tisztelt Bizottság!

Dr. Löffler Erzsébet történész elkészítette „Breznay Imre történetírói munkássága” javaslatvételi dokumentációját (nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerint kulturális örökség).

Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképes dokumentációja és a javaslatvételi lap szabályos, a magyar nemzeti értékekről és a hungarikumokról szóló 2012. évi XXX. törvénynek megfelel. A megfelelést valószínűsítő dokumentum, a támogató, ajánló levél mellékelve, amelyek a javaslatához csatolt fényképek felhasználására vonatkozó hozzájáruló nyilatkozattal együtt képezik az Értéktárba javasolt dokumentáció részét (1-5 melléklet).

A javaslatvételi rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása:

Breznay Imre *1870-ben született* Egerben iparos szülőktől. Tanulmányai befejeztével 1895-ben kinevezték az Érseki Tanítóképző tanárává, először mennyiségtant és természettant tanított, majd magyar nyelv és irodalmat, történelmet és alkotmánytant. Itt működött egész életén át, 1930-ban történt nyugdíjazásáig, 1924-től az intézmény igazgatója volt.

Híressé történetírói munkássága tette, melynek során legszívesebben a 18. századdal foglalkozott. Első jelentős történeti munkája 1907-ben jelent meg „*Az egri fertálmesterségről*” címmel, ezt a könyvet 1939-ben újra kiadták. 1926-ban jelent meg az „*Eger múltjából*” című könyve, melyet kétkötetesre tervezett, végül csak egy kötet született, ebben a munkában kitér mind a 18., mind a 19. századra. Életét fő műve a kétkötetes „*Eger a XVIII. században,*” melynek első kötete 1933-ban, a második pedig 1934-ben jelent meg. Az Eger múltjából és az Eger a XVIII. században ma is nélkülözhetetlen forrás azok számára, akik a város történetét kutatják.

Külön említést érdemel a *Karczos Béla* fotográfussal 1937-ben közösen kiadott és *Breznay* által megszövegezett „*Egri Képeskönyv*”, mely ma már szinte nélkülözhetetlen azok számára, akik a várost ábrázoló archív felvételek iránt érdeklődnek.

1934-ben megírta az *egri kaszinó százéves történetét*, mely szintén önálló kötetben jelent meg. De több más szervezet történetét is megírta, többek között a *Nőegylet*, a *Mentő Egylet*, a *Tűzoltó Egylet* és az *Iparoskör* múltjáról írt egy-egy évforduló kapcsán könyvet.

Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett:

Helytörténetírói munkásságát összesen 14 kötet jelzi, ezeken kívül 8 önálló kötete jelent meg egyéb – főként pedagógiai - témakörökben. A helyi újságokban közel hetven olyan helytörténeti tárgyú cikket tett közzé, amelyeket ma sem tudnak nélkülözni a történészek, akik a város múltjával foglalkoznak. Ezek egy részét a Dobó István Vármúzeum önálló kötetben is kiadta 1995-ben, „*Eger a XIX. században*” címmel. Róla és történetírói munkásságáról, előadásiról több mint száz cikk jelent meg a helyi sajtóban.

Breznay Imrét mind a mai napig úgy tartják számon, mint Eger város legtermékenyebb és legjelentősebb történetíróját, aki helytörténeti írásaiban, műveiben kizárólag a város történeti múltjára szorítkozott.

Breznay Imre munkássága ma is meghatározó és nélkülözhetetlen Eger történeti múltjának feltárásában, kutatásában.

Kérem a Tisztelt Bizottságot, hogy „Breznay Imre történetírói munkássága” című javaslattételt saját hatáskörében eljárva fogadja el és az Egri Értéktár nemzeti értékei közé vegye fel.

Eger, 2019. március 29.

Bátori István
elnök

Határozati javaslat:

Eger Megyei Jogú Város Közgyűlése Egri Értéktár Bizottsága a Közgyűlés által átruházott hatáskörében eljárva dönt „Breznay Imre történetírói munkássága” javaslattétel helyi nemzeti értéként az Egri Értéktárba történő felvételéről.

Felelős: Bátori István
Egri Értéktár Bizottság elnöke
Határidő: 2019. december 31.

2012. évi XXX. törvény a magyar nemzeti értékekről és a hungarikumokról¹
A Htv. 1. § (1) bekezdés j) pontjának való megfelelést valószínűsítő
dokumentum

(nemzeti érték: magyar alkotótevékenységhez, termelési kultúrához, tudáshoz, hagyományokhoz, tájhoz és élővilághoz kapcsolódó, nemzetünk történelme, valamint a közelmúlt során felhalmozott és megőrzött minden szellemi és anyagi, természeti, közösségi érték, vagy termék)

Breznay Imre történetírói munkássága

Breznay Imre 1870-ben született Egerben iparos szülőktől. Elemi iskolai tanulmányait és a gimnázium alsóbb osztályait is itt végezte, majd 1891-ben elemi iskolai tanítói oklevelet szerzett az Egri Érseki Római Katolikus Tanítóképzőben. 1894-ben felső nép-és polgári iskolai oklevelet szerzett Budapesten, mely jogosította a polgári iskolákban való tanításra és a magyar nyelv és irodalom, valamint a történelem oktatására. Egyidejűleg tanítóképzői tornatanári oklevelet is szerzett. 1895-ben kinevezték az Érseki Tanítóképző tanárává, először mennyiségtant és természettant tanított, majd magyar nyelv és irodalmat, történelmet és alkotmánytant. Itt működött egész életén át, 1930-ban történt nyugdíjazásáig, 1924-től az intézmény igazgatója volt.

Aktívan részt vett a város közéletében, több mint egy tucat társadalmi egyesület tagja, vezetője volt. Történetírói tevékenysége sok esetben ezekből a funkciókból adódott.

1907-ben ő szerkesztette az Egri Dalünnep c. alkalmi lapot, melyet az itt megrendezett Országos Dalünnep alkalmából adtak ki. Ekkor avatták fel Dobó István szobrát is, mely szoborkompozíció *Mekcsey István arcvonásain Breznay Imre arcát* örökítette meg a művész, Stróbl Alajos.

1909-ben jelent meg a *Magyarország vármegyéi és városai* sorozat, a Heves megyéről szóló kötetben, melyet Borovszky Samu szerkesztett, több fejezet Breznay tollából származik.

A szépirodalom területén is próbálkozott, valamint gyakran jelentek meg szakcikkei az országos és helyi folyóiratokban és újságokban. A *Heves Vármegyei Hírlap*, az *Egri Katolikus Tudósító* és az *Eger* c. újságban több tucat írását találjuk.

Híressé azonban történetírói munkássága tette, melynek során legszívesebben a 18. századdal foglalkozott. Első jelentős történeti munkája 1907-ben jelent meg „Az egri

fertálmesterségről” címmel, ezt a könyvet 1939-ben újra kiadták. 1926-ban jelent meg az „Eger múltjából” című könyve, melyet kétkötetesre tervezett, végül csak egy kötet született, ebben a munkában kitér mind a 18., mind a 19. századra. Életet fő műve a kétkötetes „Eger a XVIII. században,” melynek első kötete 1933-ban, a második pedig 1934-ben jelent meg. Az Eger múltjából és az Eger a XVIII. században ma is nélkülözhetetlen forrás azok számára, akik a város történetét kutatják.

Külön említést érdemel a *Karczos Béla* fotográfussal 1937-ben közösen kiadott és *Breznay* által megszövegezett „Egri Képeskönyv”, mely ma már szinte nélkülözhetetlen azok számára, akik a várost ábrázoló archív felvételek iránt érdeklődnek.

1934-ben megírta az *egri kaszinó százéves történetét*, mely szintén önálló kötetben jelent meg. De több más szervezet történetét is megírta, többek között a *Nőegylet*, a *Mentő Egylet*, a *Tűzoltó Egylet* és az *Iparoskör* múltjáról írt egy-egy évforduló kapcsán könyvet. *Helytörténetírói* munkásságát összesen 14 kötet jelzi, ezeken kívül 8 önálló kötete jelent meg egyéb – főként pedagógiai - témakörökben. A helyi újságokban közel hetven olyan helytörténeti tárgyú cikket tett közzé, amelyeket ma sem tudnak nélkülözni a történészek, akik a város múltjával foglalkoznak. Ezek egy részét a Dobó István Vármúzeum önálló kötetben is kiadta 1995-ben, „Eger a XIX. században” címmel. Róla és történetírói munkásságáról, előadásiról több mint száz cikk jelent meg a helyi sajtóban.

Breznay Imrét mind a mai napig úgy tartják számon, mint Eger város legtermékenyebb és legjelentősebb történetíróját, aki helytörténeti írásaiban, műveiben kizárólag a város történeti múltjára szorítkozott.

A Jókai utcában emléktábla jelöli meg azt a házat, amelyben lakott és egri utca is viseli a nevét. 1944-ben hunyt el.

dr. Löffler Erzsébet
történész